

Saavutukset, haasteet ja keskeiset tulokset vuonna 2017

Poimintoja johtajan vuosikertomuksesta

Tähän kertomukseen on poimittu joitakin keskeisiä toimia vuodelta 2017. Siinä ei kuitenkaan tarkastella kaikkia ECDC:n saavutuksia kyseisenä vuonna. Vuosikertomuksen lyhentämättömässä versiossa on yksityiskohtaisempi katsaus ECDC:n toimintaan, organisaatio- ja hallintorakenteeseen ja toimintasuunnitelmaan.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2017>

Viitetiedot sitaatteja varten:

Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus. Saavutukset, haasteet ja keskeiset tulokset vuonna 2017: Poimintoja johtajan vuosikertomuksesta Tukholma: ECDC; 2018.

ISBN 978-92-9498-222-3

ISSN 2529-6167

doi 10.2900/757339

Luettelonumero TQ-AX-18-001-FI-N

© Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus, 2018

Kaikkien kuvien tekijänoikeus © ECDC, paitsi SciencePhoto (kansi ja sivu 20, alhaalla oikealla) ja Creative Commons Attribution Non Commercial (CC BY-NC 4.0) -käyttöoikeus Flickr-käyttäjien kautta: Martin Deutsch (sivu 2, ylhäällä vasemmalla), UNICEF (sivu 2, keskellä oikealla), Ian Jacobs (sivu 4, alhaalla), Gabriel Jabur (sivu 8, ylhäällä), Jesus Reyes (sivu 8, alhaalla), Nadine (sivu 10, ylhäällä vasemmalla), Adolfo Lujan (sivu 12, alhaalla), timquijano (sivu 14, ylhäällä), Albertan hallitus (sivu 14, alhaalla vasemmalla), Haukeland universitetssjukehus (sivu 14, alhaalla oikealla), Albaraa Mehdar (sivu 16, alhaalla vasemmalla), CDC (sivu 16, alhaalla oikealla), US AFBMP (sivu 20, ylhäällä oikealla), Dean Calma (sivu 22, ylhäällä vasemmalla).

Jäljentäminen on sallittua, jos lähde mainitaan.

Tässä julkaisussa käytettyjä tekijänoikeudella suojattuja valokuvia ei saa käyttää muihin tarkoituksiin ilman tekijänoikeuksien haltijan nimenomaista lupaa.

Saavutukset, haasteet ja keskeiset tulokset vuonna 2017

Poimintoja johtajan vuosikertomuksesta

Sisällys

Alkusanat.....	3
Johdanto	3
Tartuntatautien seuranta Euroopassa	5
Euroopan terveyden suojeleminen: ECDC:n tautiohjelmat	6
Mikrobilääkeresistenssi ja terveydenhoitoon liittyvät infektiot (ARHAI)	7
Uudet ja vektorivälitteiset taudit (EVD)	9
Elintarvike- ja vesivälitteiset taudit ja zoonoosit (FWD)	11
HIV, sukupuoliteitse tarttuvat infektiot ja virushepatiitti (HSH)	13
Influenssa ja muut hengityselinten virukset (IRV)	15
Tuberkuloosi (TB)	17
Rokotteilla estettävissä olevat taudit (VPD)	19
Viestintä ja koulutus: uutisten levittämistä, tietämyksen jakamista	21
Valpasta seuranta tautien valvonnassa	23
ECDC lukuina	24

Tottenham, Wood Green & Edmont

S JOURNAL

MEASLES

OUTBREAK

PARENTS

WARNING

Hallintoneuvoston puheenjohtajan alkusanat

Aivan ensimmäiseksi haluan onnitella Andrea Ammonia valinnasta ECDC:n uudeksi johtajaksi. Hänet valittiin vuoden 2017 maaliskuussa, kun hän oli johtanut keskusta väliaikaisena johtajana jo yli kaksi vuotta. Hänen valintansa tuo ECDC:lle tarpeellista vakautta ja johtajuutta ja lujittaa keskuksen työtä.

Vuonna 2017 valmius oli ECDC:n asialistalla tärkeällä sijalla, etenkin valtioiden rajat ylittävistä vakavista terveysuhista tehdyn päätöksen 1082/2013/EU täytäntöönpano. ECDC tuotti useita työkaluja, joilla parannetaan valmiuksia tämän alan hätätilanteiden käsittelyyn.

Mikrobilääkeresistenssi ja rokotteilla estettävissä olevat taudit olivat myös korkealla tärkeysjärjestyksessä: mikrobilääkeresistenssi jäsenvaltioissa on kasvussa, kuten myös rokotevastaisuus koko Euroopassa.

Tautien valvonta on edelleen ECDC:n tärkeimpiä tehtäviä. Keskuksen vaikuttavia saavutuksia ovat muun muassa 38 nopeaa riskinarviointia uusista tauti-uhista, etenemissuunnitelma keskuksen tautienseurantarjestelmien uudistamiselle ja Euroopan mikrobiologian laboratoriodien kattava arviointi.

Laboratorioiden ulkoiset laadunarvioinnit eivät ole itsessään päämäärä, vaan niillä varmistetaan, että uudet tautiryppäät pystytään havaitsemaan aiempaa nopeammin ja niihin voidaan vastata ripeämmin. Jäsenvaltioilta saatu palaute osoittaa, että Eurooppa on kuin onkin oikealla tiellä. Osa muutaman viime vuoden aikana aikaansaadusta edistyksestä voidaan laskea myös sen ansioksi, että ECDC on tehnyt herpaantumattomasti työtä jäsenvaltioiden tukemiseksi kaikilla kansanterveyden alueilla.

*Daniel Reynders
ECDC:n hallintoneuvoston puheenjohtaja
24. helmikuuta 2018*

*Ylhäällä vasemmalla: Brittiläisen sanomalehden otsikko tuhkarokkoepidemiasta
Ylhäällä keskellä: EPIET on ECDC:n apurahaohjelman osa, jossa keskitytään interventioepidemiologiaan
Ylhäällä oikealla: ECDC:n työntekijöitä audiokokouksessa terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston kanssa
Keskellä oikealla: Rokotteita varastossa odottamassa jakelua
Alhaalla: Sähköisiä julisteita ECDC:n ESCAIDE-konferenssissa Tukholmassa*

Johtajan esipuhe

Vuonna 2017 ei ollut kovin suuria tautiepidemioita, mutta kaksi suurta kansanterveysuhkaa piti meidät kiireisinä.

- ECDC on monen vuoden ajan valistanut antibioottien maltillisesta käytöstä, erityisesti terveydenhuollossa. ECDC kannattaa vahvasti Euroopan komission yhteinen terveys -mallia, sillä sen mielestä ihmisten, eläinten ja ympäristön terveys voidaan taata parhaiten yhteistyöllä.
- Rokotusvastaisuus Euroopassa: Rokotteiden tehosta on valtavasti todisteita. Siitä huolimatta monet vanhemmat päättävät olla rokottamatta lapsiaan ymmärtämättä, että lasten rokottamatta jättäminen on huomattavasti suurempi riski. Useat tuhkarokkotapaukset vuonna 2017 osoittivat, että rokotuskattavuus EU:ssa on edelleen liian pieni.

Vuonna 2017 keskus vastasi 59 tieteelliseen pyyntöön Euroopan komissiolta, Euroopan parlamentilta ja jäsenvaltioilta. Keskuksen uudistetulla verkkosivustolla julkaistiin yli 200 asiakirjaa.

Monen kuukauden valmistelutyön jälkeen saatiin valmiiksi etenemissuunnitelma seurantarjestelmämme uudistamista varten. Yhteistyötä kumppaniemme kanssa kansanterveyden alalla vahvistettiin, muun muassa strategiayhteistyötä WHO:n Euroopan aluetuomiston kanssa.

Vuosi 2017 oli viimeinen vuosi vanhassa päätoimipai-kassamme, joka oli alun perin vuonna 1888 valmistunut koulurakennus. Solna-Frösundassa sijaitsevassa uudessa kiinteistössämme on kaikki nykyaikaisen toimistorakennuksen tekniset laitteet ja tilat. Olemme vakuuttuneita siitä, että sekä työntekijämme että vieramme pitävät siitä, mitä ECDC:n uusilla tiloilla on tarjottavanaan, ja että uusi kotimme edistää yhteistyön ja tuottavuuden ilmapiiriä.

*Andrea Ammon
ECDC:n johtaja
29. maaliskuuta 2018*

Infektiotautien seuranta Euroopassa

Tukholmassa sijaitseva Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC) perustettiin vuonna 2005, ja se kuuluu EU:n virastojen verkostoon. Nämä virastot suorittavat teknisiä ja tieteellisiä tehtäviä, jotka auttavat EU:n toimielimiä toteuttamaan toimintalinjoja ja tekemään päätöksiä. Koska EU:n virastot ovat hajautettuja, niitä on lähes kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

Tautien seuranta

ECDC:n toimeksiantoon kuuluu tautien seuranta yli 50 tartuntataudin osalta, AIDS/HIV:stä harvinaisiin zoonooseihin. Keskus myös edistää rokotuksia, määrittää terveydelle haitallisia käytösmalleja, varmistaa laboratorioiden laadun koko Euroopassa, kouluttaa kansanterveyden epidemiologeja kaikkialta Euroopasta sekä valistaa yleisöä ja tiedottaa kaikista tartuntatautien kansanterveydellisistä näkökohdista.

ECDC:n palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa kaikkiaan 263 vakinaista työntekijää, jotka huolehtivat tautien seurannasta, tautitapausten havaitsemisesta, tieteellisestä neuvonnasta, tietotekniikasta, viestinnästä ja hallinnosta.

Eurooppalainen tautien seurannan malli

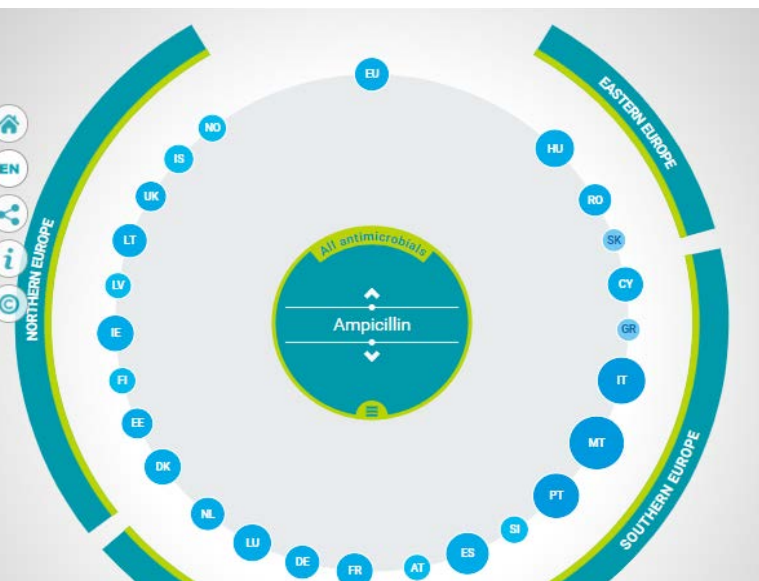
ECDC käyttää ja ylläpitää kolmea järjestelmää tartuntatautien seurantaan Euroopassa. Kukin järjestelmä on tarkoitettu yhdelle tautien valvonnan alalle: EWRS (havaituista uhista varoittaminen), EPIS (epidemioidiin liittyvä tiedonkeruu) ja TESSy (tautien seuranta ja tilastot).

Varhaisvaroitus- ja reagoitijärjestelmä (EWRS) on luottamuksellinen järjestelmä, jonka avulla jäsenvaltiot ja Euroopan komissio voivat jakaa tietoa terveystapahtumista, joiden vaikutus saattaa olla EU:n laajuinen. EWRS auttaa myös koordinoimaan kansanterveyden suojelemiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

Epidemiatietojärjestelmä (EPIS) on suojattu verkkopohjainen viestintäalusta, jonka avulla voidaan vaihtaa kansainvälisesti epidemiologisia tietoja.

Euroopan tautienseurantajärjestelmä (TESSy) on tietokanta, johon kerätään tauteja koskevaa tietoa. EU-maat/ETA-maat toimittavat säännöllisesti tartuntatautitietoja järjestelmään. Datasovelluksilla voidaan laatia muun muassa valvontaraportteja ja käyttää ECDC:n vuorovaikutteista tartuntatautien seurantakarttaa.

*Ylhäällä vasemmalla: Valmistautumassa ECDC:n vuoden 2017 kansainväliseen ESCAIDE-epidemiologiakonferenssiin
Ylhäällä keskellä: Tomtebodaskolan, ECDC:n päätoimipaikka vuoden 2018 kevääseen asti
Ylhäällä oikealla: Paneelikeskustelu kansallisten koordinoitikeskusten kokouksessa, Tukholma
Keskellä oikealla: ESCAIDE-konferenssi 2017, Tukholma
Alhaalla: Keltakuumehyttynen (Aedes aegypti)*

Euroopan terveyden suojelu: ECDC:n tautiohjelmat

Mikrobilääkeresistenssi ja terveydenhoitoon liittyvät infektiot ARHAI

Mikrobilääkeresistenssin ja terveydenhoitoon liittyvien infektioiden (lyhyesti ARHAI) ehkäisy ja valvonta ovat edelleen tärkeitä asioita keskuksen työsuunnitelmassa. Ei siis olekaan yllättävää, että ohjelman toimien pitkästä luettelosta riitti tehtävää koko vuodelle. Vuoden loppua lähestyttäessä, 18. marraskuuta järjestetyn kymmenennen Euroopan antibioottipäivän tapahtumiin ja toimiin, joissa käsiteltiin monia mikrobilääkeresistenssin näkökohtia, osallistui yli 40 maata.

ECDC jatkoi myös työtään mikrobilääkeresistenssiä käsittelevän transatlanttisen työryhmän (TATFAR) keskeisenä toimijana. Työryhmä perustettiin vuonna 2009 parantamaan Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin välistä yhteistyötä antibiooteille vastustuskykyisten mikrobien aiheuttaman uhan vähentämiseksi.

*Yhällä: ESCAIDE kokoaa yhteen epidemiologeja ja mikrobiologeja, joista monet ovat mikrobilääkeresistenssin asiantuntijoita
Alhaalla vasemmalla: ECDC:n ja EFSA:n laatima vuorovaikutteinen tietografiikka mikrobilääkeresistenssistä
Alhaalla oikealla: Kymmenennen Euroopan antibioottipäivän suunnitteluasiakirjoja*

Kahta muuta toimea jatkettiin samaan tapaan, mutta niiden painopiste oli hieman erilainen: vastustuskykyistä enterobakteereista julkaistiin ohjeasiakirja, joka koskee mikrobilääkeresistenssiä terveydenhuoltoympäristössä, kun taas karbapeneemi-/kolistiiniresistenttien enterobakteerien molekyyliytymysseurannan käynnistämiseksi keskityttiin mikrobilääkeresistenssin ehkäisyyn ja valvonnan diagnostisiin näkökohtiin. Lisäksi mikrobilääkeresistenssin ja terveydenhoitoon liittyvien infektioiden verkkoresurssien luetteloa laajennettiin merkittävästi.

Vuonna 2017 ohjelman mikrobilääkeresistenssiä käsittelevään tietokantaan lisättiin leikkausalueen infektiosta kerättyä uutta tietoa. Kaikki tietokokonaisuudet ovat saatavissa verkossa ECDC:n tartuntatautien seurantakartasta.

Uudet ja vektorivälitteiset taudit: EVD

EVD-tautitapaukset liittyvät usein siihen, että hyttysiä ei pystytä torjumaan tarpeeksi. ECDC:n EVD-ryhmä onkin julkaissut uuden mallintamistyökalun, jolla voidaan verrata Länsi-Niilin kuumeen tartunnanlevittäjien torjuntastrategioita Euroopassa ja siten antaa valistusta tästä ongelmasta ja tarjota tietoa hyttysistä. Työkalu liittyy käsitteellisesti ECDC:n karttaan Länsi-Niilin kuumeen tautitapauksista Euroopassa. Kartta on edelleen ECDC:n suosituimpia alasivustoja. ECDC lisäsi vuonna 2017 eläintapaukset Länsi-Niilin kuumeen seurantaansa. Siinä käytetään tietoja Euroopan komission eläintautien seurantajärjestelmästä (ADNS): hevosia käytetään sentinellieläiminä ihmisten altistusten tutkimisessa, ja ne ovat jälleen uusi esimerkki yhteinen terveys -mallin mukanaan tuomasta ajattelutavan muutoksesta.

Vuosien 2015 ja 2016 valtava zikavirusepidemia piti ECDC:n asiantuntijat kiireisinä monissa seuranta-toimissa: kaksi riskinarviointia päivitettiin ja keskus jatkoi yhdessä WHO:n ja Yhdysvaltain

tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen kanssa työtään matkailijoiden neuvontaan tarkoitettussa zikaviruksen maaluokittelussa.

ECDC jatkoi yhdessä Euroopan elintarviketurvallisuusviraston EFSA:n kanssa tietojen keräämistä ihmis- ja eläintautien niveljalkaisista (hyönteiset ja lähisukulaiset) tartunnanlevittäjistä. Lymen neuroborreliosisista toimitettiin tapausmääritelmä Euroopan komissioon, jotta se mahdollisesti sisällytetään luetteloon tartuntataudeista, joista on ilmoitettava EU:n tasolla.

Listeria infections in the EU in 2016

There was a total of 2 536 reported listeriosis cases in 2016.

1 520

confirmed listeriosis cases with known age and outcome

62%

of cases were in people 65 or older

19%

of cases in people 65 or older were fatal

Listeria monocytogenes in food

4.9%
of ready-to-eat fish products were *L. monocytogenes* positive

2.6%
of ready-to-eat meat products were *L. monocytogenes* positive

0.7%
of cheese were *L. monocytogenes* positive

Source: European Union summary report on trends and sources of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks in 2016, published by EFSA and ECDC in 2017. Data on case numbers come from the European Surveillance System (TESSy), data on food come from EFSA zoonoses database.

Elintarvike- ja vesivälitteiset taudit ja zoonoosit: FWD

EPIS-FWD (ECDC:n epidemioihin liittyvä tietojärjestelmä elintarvike- ja vesivälitteisille taudeille) sai vuoden 2017 aikana 54 kiireellistä tiedustelua. Se kertoo tämän EU:n laajuisen järjestelmän merkityksestä. Kiireelliset tiedustelut ovat avoimia koko EPIS-FWD-verkostolle, ja niitä käytetään työkaluna tautitapausten tutkimisessa. Asiantuntemuksen lisäämiseksi FWD:n asiantuntijat voivat kutsua muita asiantuntijoita, kuten elintarviketurvallisuuden asiantuntijoita, eläinlääkäreitä ja ympäristöasiantuntijoita. Tämän vuoksi EPIS-FWD on ihanteellinen työkalu elintarvikevälitteisten tautien torjunnassa.

ECDC kehitti edelleen ELITE-hanketta, jossa keskitytään listerioosin molekyyliepidemiologiaan käyttämällä kattavasti koko genomien sekvensointia (GWS) ja muuta teknologiaa. Tautitapausten tutkimista varten kuudesta jäsenvaltiosta kutsuttiin asiantuntijoita listeriaisolaaiteja käsittelevään seuraavan sukupolven sekvensointianalyysin työpajaan.

Koko genomien sekvensoinnilla tehostetun listerioosin seurannan retrospektiivinen validointi perustui yli 2 700:aan vuosina 2010–2016 sekvensoituun isolaattiin. Sen avulla vahvistettiin kriteerit monta maata kattavien tapahtumien arvioinnille.

Euroopan elintarvikevirasto (EFSA) on EU:n virasto, joka valvoo elintarvikeketjuun liittyviä olemassa olevia ja kehittyviä riskejä. ECDC:n ja EFSA:n yhteistyö on olennaisen tärkeää Euroopan kansanterveydelle. Virastojen vuoden 2017 lokakuussa Parmassa järjestetty yhteinen kokous elintarvikevälitteisten tautien tapauksista ja yhteinen terveys -mallista osoitti selkeästi kumppanuuden ja verkostoitumisen merkityksen tällä kansanterveyden alalla. ECDC ja EFSA julkaisivat myös vuotuisen raporttinsa zoonooseista ja mikrobilääkeresistenssistä.

Kahden muun yhteistyökumppanin, Yhdysvaltojen tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen ja Kanadan kansanterveyslaitoksen, kanssa keskus julkaisi tieteellisen artikkelin* vaatimuksista, joilla varmistetaan maailmanlaajuisen elintarvikevälitteisten tautien seurannan avulla kerättyjen koko genomien sekventointia koskevien tietojen vertailukelpoisuus.

Vuonna 2017 ECDC:n elintarvike- ja vesivälitteisten tautien asiantuntijoiden vaihto-ohjelman puitteissa Tukholmaan tuli kolme vierailevaa asiantuntijaa.

*Ylhäällä vasemmalla: Myös risteilyaluksilla saadut infektiot kuuluvat rajat ylittäviin terveysuhkiin.
Oikealla: ECDC:n ja EFSA:n tietografiikka listeriainfektioista
Alhaalla vasemmalla: Pienoismalleja automaattisista analyysilaitteista mikrobiologiakonferenssissa*

* Saatavissa osoitteessa <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2017.22.23.30544>

28 JULY
WORLD
HEPATITIS
DAY

ELIMINATE
HEPATITIS

H I V
A I D S

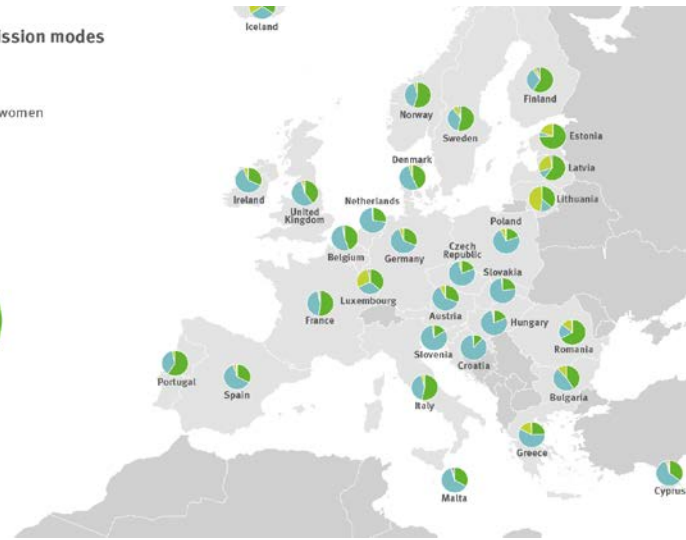
1 December is World AIDS Day

Reported HIV transmission modes
in the EU/EEA 2016

- Sex between men and women
- Sex between men
- Injecting drug use
- Other

Source: ECDC, WHO Regional Office for Europe, HIV/AIDS surveillance in Europe 2017 - 2008 data

HIV, sukupuoliteitse tarttuvat infektiot ja virushepatiitti: HSH

Maltassa, Vallettassa, järjestettiin vuonna 2017 konferenssi nimeltä ”Fast-track the end of AIDS in the EU – practical evidence-based intervention”, jossa käsiteltiin AIDS:n nopeaan hävittämiseen Euroopasta tähtääviä näyttöön perustuvia käytännön toimia. Konferenssi oli yksi monista Maltan puheenjohtajakauden aikana järjestetyistä ECDC:n HSH-ohjelman toimista. Vuoden lopussa Tallinnassa järjestetyssä konferenssissa aiheen käsittelyä jatkettiin, ja - jälleen ECDC:n tieteellisellä tuella - keskusteltiin HIV:n ja tuberkuloosin hävittämisestä EU:sta.

EPHESUS-hankkeen pilottihankkeena toteutettiin kattava arviointi HIV:n seurantajärjestelmästä. EPHESUS-hankkeen tarkoituksena on lisätä seurantajärjestelmien tehokkuutta ja hyödyllisyyttä kansanterveyden kannalta EU:n tasolla. ECDC testasi pilottihankkeessa uutta HIV-lääkeresistenssin seurantajärjestelmää ja alkaa pian selvittää edistynyttä tutkimussuunnitelmaa levinneisyystutkimusten tekemiselle yleisessä väestössä.

Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus EMCDDA ja ECDC alkoivat tehdä yhteistyötä ja järjestivät verkkokokouksen hepatiitista. Kokous järjestettiin maailman hepatiittipäivänä, joka on vuosittain 28. heinäkuuta. Osallistujat keskustelivat siitä, miten Euroopan maat voivat parantaa virushepatiitin valvontaa, seurata edistymistä hepatiitin hävittämisessä ja parantaa reagointia huumeita suonensisäisesti käyttävien ihmisten hepatiittiin.

*Ylhäällä vasemmalla: Testimalli maailman hepatiittipäivän videolle
Ylhäällä oikealla: Verkkojuliste maailman AIDS-päivästä
Keskellä oikealla: ECDC:n verkkografiikka HIV-/AIDS-infektioista
Alhaalla: Hepatiitti C:n hoitokampanja Madridissa, Espanjassa*

Influenssa ja muut hengityselinten virukset: IRV

Vaikka ECDC:n ja WHO:n Euroopan aluetoimiston yhdessä julkaisema Flu News Europe ilmestyykin säännöllisesti viikoittain, se ei ole pelkkä rutiinomainen kansanterveystiedote: se on tärkeä foorumi ajankohtaiselle tiedolle kausi-influenssasta.

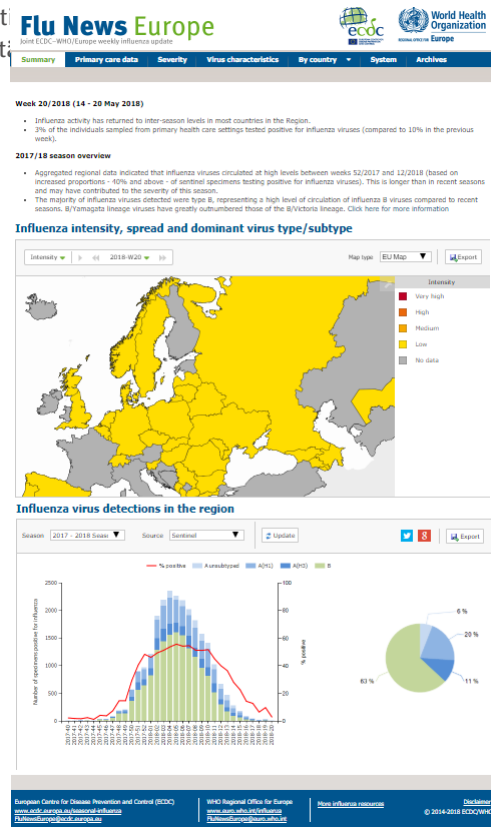
Vuonna 2017 ECDC:n ja WHO:n tällä alalla tekemään yhteistyöhön kuului myös hengitysteiden synytaaaliin viruksiin liittyvää teknistä työtä, arviointi influenssan aiheuttamasta tautitaakasta ja influenssarokotteiden kannan valintaprosessi.

I-MOVE: Hyvin mieleen jäävä lyhenne tulee sanoista ”influenza – monitoring vaccine effectiveness in Europe”, ja sillä tarkoitetaan influenssarokotteiden tehokkuuden seuranta Euroopassa. Sen takana on laaja EU:n/ETAn 17 jäsenvaltion kansanterveyslaitosten verkosto, joka seuraa kausi-influenssarokotteiden tehokkuutta koko Euroopassa. ECDC rahoittaa verkostoa jatkossakin.

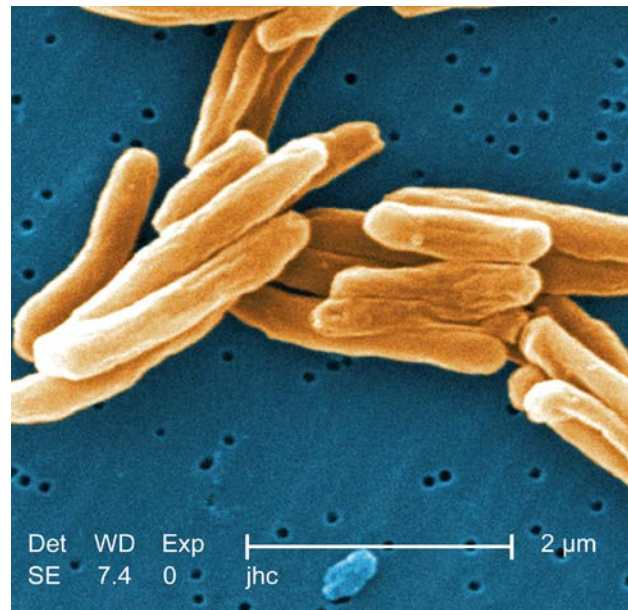
Miten tehokkaita viruslääkkeet (neuramiidaasin estäjät) ovat influenssan ehkäisyssä ja hoidossa? ECDC esitteli asiantuntijalausunnossa vaihtoehtoja viruslääkkeille kausi-influenssan hoidossa ja ennaltaehkäisyssä.

Euroopan elintarvikevirasto EFSA laati yhteistyössä ECDC:n kanssa uuden lintuinfluenssaa koskevan

arviointi
päivitet:

Ylhäällä: Kanala Guangxin provinssissa Kiinassa
Alhaalla: Influenssarokotteita
Oikealla: Influenssan viikoittaisen seurannan kartta

Tuberkuloosi: TB

Kansanterveysyhteisö viettää maailman tuberkuloosipäivää vuosittain 24. maaliskuuta. ECDC:n vuotuisen tuberkuloosiraportti julkaistaan yhdessä WHO:n kanssa. Se sai sängen paljon huomiota tiedotusvälineissä, ja sitä lainattiin laajasti vielä monta päivää ja viikkoa maailman tuberkuloosipäivän jälkeen.

”United to end TB”: Tuberkuloosiohjelmasta otettiin yhteyttä useisiin jäsenvaltioihin ja tarjottiin niiden tarpeisiin muokattua koulutusta, esimerkiksi Bulgarialle koulutusta tuberkuloosista heikossa asemassa olevan väestön keskuudessa. Ohjelmassa järjestettiin myös vaihtovierailu (”sairaala-avohoittoa”) Suomessa Bulgarian, Viron, Latvian, Liettuan ja Romanian tuberkuloosiasiantuntijoille.

Tuberkuloosin seuranta on edelleen tärkeällä sijalla keskuksen ohjelmassa: ECDC tukee sekä tuberkuloosin seurantaverkostoa että tuberkuloosin vertailulaboratorioiden verkostoa. Keskus myös koordinoi ulkoisia tuberkuloosilaboratorioiden laadunarvioiteja (EQA). EQA-järjestelmän osana kaikki osallistuvat laboratoriot saavat oman raporttinsa EQA-testituloksistaan. EQA-tulokset julkaistaan anonymisissa muodossa, mutta niistä saadaan selkeä kuva siitä, pystyvätkö Euroopan vertailulaboratoriot kokonaisuudessaan tarjoamaan asianmukaista diagnostiikkaa Euroopan kansalaisille.

ECDC osallistui Moskovassa vuoden 2017 marraskuussa järjestettyyn ensimmäiseen tuberkuloosia käsittelevään WHO:n ministerikonferenssiin: ”Ending TB in the sustainable development era: a multisectoral response”. Konferenssin lopuksi 75 terveysministeriä allekirjoitti Moskovassa julkilausuman tuberkuloosin hävittämisestä.

*Ylhäällä: Johtaja Andrea Ammon tuberkuloositapahtumassa Brysselissä
Alhaalla vasemmalla: Loewenstein-Jensenin alusta on mykobakteerin aiheuttaman tuberkuloosin viljelyssä käytettävä kasvualusta
Alhaalla oikealla: Mycobacterium tuberculosis -bakteeri*

Measles affects all age groups

Measles is an acute, highly contagious disease capable of creating epidemics. It can be contracted at any age. Vaccination is the best way to protect yourself and others against measles, regardless of age. Check your vaccination status.

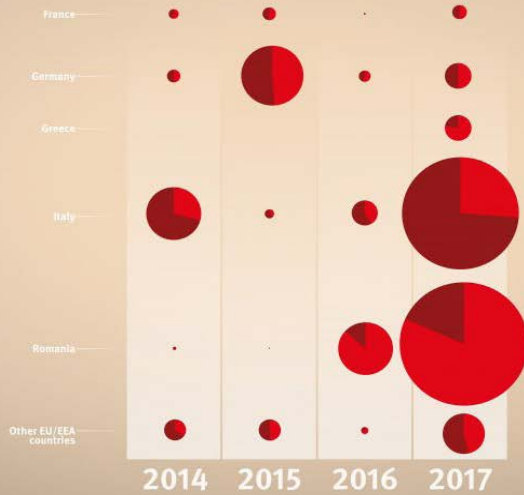

Number of reported measles cases

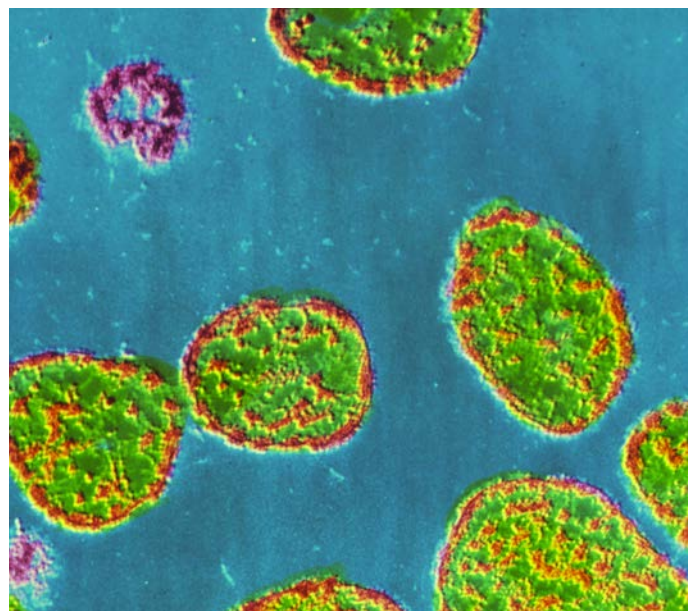
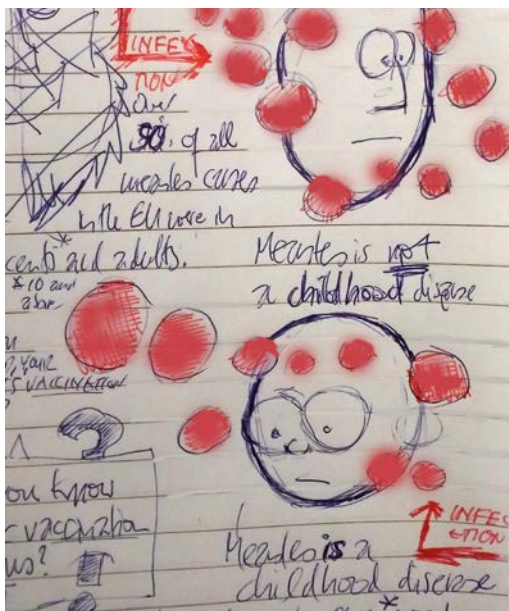

● Age: 0-14 years
● Age: above 14 years

Data extracted from The European Surveillance System (TESSy), ECDC, Stockholm, 2018. Countries which are represented reported the majority of cases in the period 2014-2017.

Proportion of measles cases above 14 years of age, 2014-2017, EU/EEA countries

Rokotteilla estettävissä olevat taudit: VPD

Rutiininomaiselta tautien valvonnalta näyttävä toiminta on itse asiassa ratkaisevan tärkeä osa tautien ehkäisyä: johdonmukainen tuhkarokon seuranta ja säännölliset tuhkarokkoraportit ovat olennaisen tärkeitä osia tuhkarokon torjunnassa. ECDC:n tuhkarokkoraporteissa annetaan ”toimintatietoja”, jotka auttavat jäsenvaltioita saavuttamaan WHO:n Euroopan rokotteita koskevassa toimintasuunnitelmassa 2014–2020 esitetyt tavoitteet.

ECDC julkaisi vuoden 2017 huhtikuussa kattavan raportin rokottamista koskevista sähköisistä viestintäjärjestelmistä EU:ssa. Kyseinen raportti on keskeinen työkalu rokotusohjelmien tehostamisessa.

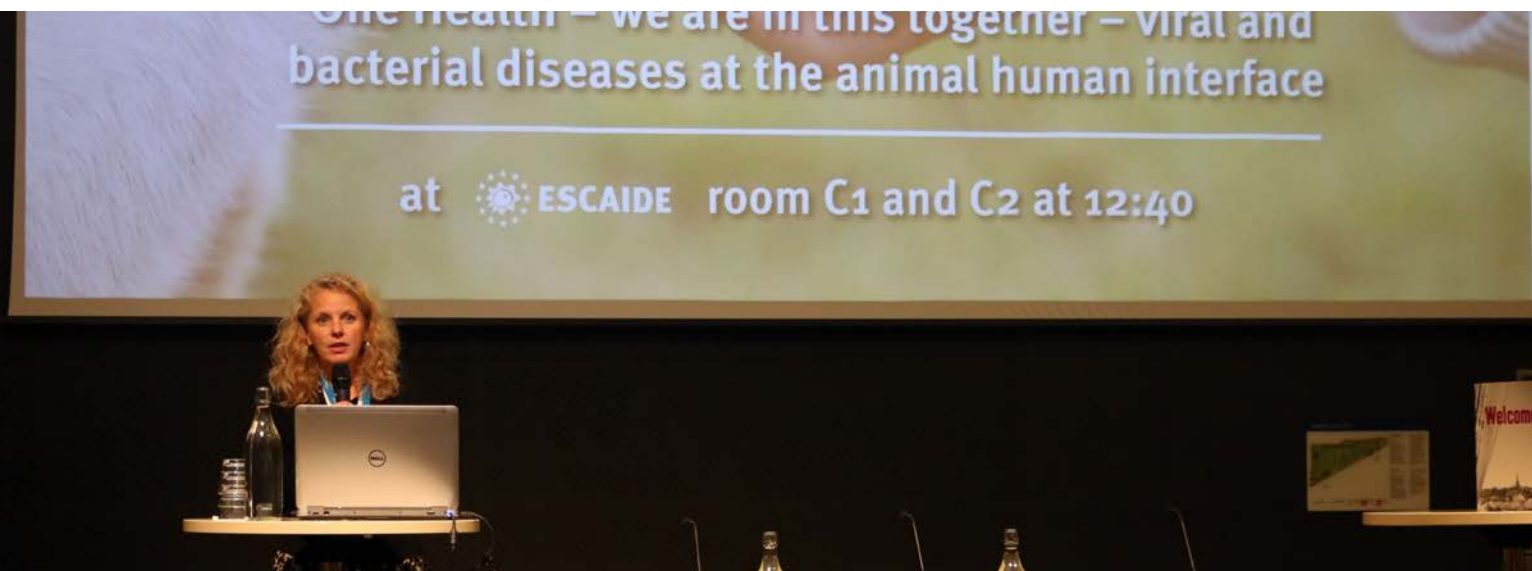
Vuotta hallitsi ECDC:n työ Euroopan rokotusvastaisuuden parissa. Sen julkaisuihin kuuluivat muun muassa luettelo toimenpiteistä, joilla puututaan rokotevastaisuuteen, sosiaalisen median työkalupakki, jolla tuetaan kansallisia kampanjoita Euroopan rokotusviikolla, ja nopea riskinarviointi meneillään olevista tuhkarokkoepidemiaista.

Hiljattain perustettu tekninen neuvoo-antava ryhmä kokosi yhteen viestintä- ja rokotusasiantuntijoita, jotka sitten laativat viestintästrategioita siitä, miten rokotuskattavuutta voidaan parantaa Euroopassa. ECDC järjesti myös Gasteinissa pidetyn vuoden 2017 Euroopan terveysfoorumin aikana työpajan

”rokotevastaisuuteen puuttumisesta totuuden jälkeillä ajalla”.

EU Vaccine Scheduler -työkalu oli edelleen yksi eniten käytetyistä toiminnoista ECDC:n verkkoportaalissa. Portaalissa käytiin 224 000 kertaa ja kävijöitä oli 52 000.

*Ylhäällä: Tuhkarokko vaikuttaa kaikkiin ikäryhmiin, ECDC:n tietografiikka
Alhaalla vasemmalla: Ajatuksia rokotuskampanjaan? Taiteilijan luonnosvihko
Alhaalla oikealla: Rubella-viruksen virionien (viruspartikkelien) elektronimikrograafinen leviäminen, kun ne purkautuvat infektoituneen solun pinnalta (ei näkyvissä)*

*Ylhäällä vasemmalla: ECDC:n apurahaohjelman vuoden 2017 osallistujia
Ylhäällä oikealla: Petriimaljoja, joissa on Culex- ja Aedes-hyttysiä
Alhaalla: Ines Steffens, Eurosurveillance-julkaisun päätoimittaja, ESCAIDE-konferenssissa 2017*

Viestintä ja koulutus

Uutisten levittämistä, tietämyksen jakamista

ECDC:n viestintätoimet liittyvät tiiviisti sen tautiohjelmiin. ECDC:n toimittajat varmistavat, että keskuksen viestintä on johdonmukaista. Verkkotoimittajat pitävät yllä ECDC:n verkkoportaaleja, kun taas lehdistöryhmä vastaa toimittajilta, sosiaalisen median käyttäjiltä ja yleisöltä saataviin kyselyihin. Monialaiset ryhmät, joihin kuuluu tutkijoita, kirjoittajia, toimittajia ja graafisia suunnittelijoita, laativat sisältöä, kuten kampanjatyökaluja, tietografiikkaa tai videoita. Näin huolehditaan sekä tieteestä että ulkoasusta. ECDC toimii yhä enemmän verkossa, mikä kertoo sen sitoutumisesta nopeaan ja tehokkaaseen viestintään: keskus on aktiivinen Twitterissä ja läsnä myös Facebookissa. Videoita voi katsella Vimeoissa ja ECDC:n YouTube-kanavalla.

Vuonna 2017 lanseerattiin ECDC:n uusittu verkkoportaali. Siitä pääsee yli 200 julkaisuun, jotka ECDC julkaisi vuonna 2017, ja siellä on tarjolla valtavasti tietoa.

Tautien seuranta

Vuonna 2017 kohennettiin Eurosurveillance-verkkosivuston ulkoasua. Siinä on nyt artikkelikohtaiset asetukset, yksilöllisiä hälytyksiä ja entistä parempi hakutoiminto sekä lainaushaku.

Eurosurveillance kuuluu kymmenen parhaan tartuntatautijulkaisun joukkoon. Sen vaikutuskerroin 7,2 on sen kaikkien aikojen korkein luokitus. Vuonna 2017 lehteen lähetettiin yli 900 juttua, joista 230 julkaistiin. Eurosurveillance jatkoi sosiaalisen median toimintaansa Twitterissä ja laajensi toimiaan LinkedIniin. Lehden toimittajat olivat aktiivisesti vuorovaikutuksessa yleisön kanssa pitämällä esityksiä tieteellisissä konferensseissa ja kokouksissa.

Koulutus

ECDC:n sitoutuminen elinikäiseen oppimiseen näkyy sen uudessa jatkuvan ammatillisen kehityksen ohjelmassa, jossa on jo annettu koulutusta lähes 400 ulko-puoliselle osallistujalle.

ECDC:n apurahaohjelman kahdesta osasta, EPIETistä ja EUPHEMista, valmistui 37 opiskelijaa vuonna 2017.

Valpasta seurantaan tautien valvonnassa

Epidemioihin liittyvä tietojenkeruu ja niihin reagoiminen

Tautien seuranta ja valvonta ovat olleet keskeisiä ECDC:n toimeksiannossa alusta alkaen. Keskus katsoo tautien seurannan olevan kokonaisuuden osa eikä erillinen tieteenala: vain yhdessä muiden kansanterveyslaitosten kuten tieteellisen neuvonnan, valmiuden, reagoimisen, koulutuksen ja terveysviestinnän kanssa keskus voi hyödyntää kaikkia mahdollisuuksiaan ja toimia edelläkävijänä kansanterveyden suojelussa Euroopassa.

Vuonna 2017 laadittujen nopeiden riskinarviointien määrä osoittaa, että ECDC pystyy reagoimaan nopeasti epidemiologiisiin uhkisiin: ECDC antoi 38:ssa julkaisemassaan nopeassa riskinarvioinnissa arvokasta taustatietoa ja tiiviitä uhka-analyyssejä. ECDC julkaisi verkkosivustollaan myös 55 epidemiologista päivitystä, joista 22 koski tuhkarokkotapauksia Euroopassa.

ECDC otti käyttöön nopeiden riskinarviointien metodologian ja menettelyt voidakseen parantaa edelleen menetelmien johdonmukaisuutta ja varmistaa jäsenvaltioiden ja kansainvälisten virastojen osallistumisen.

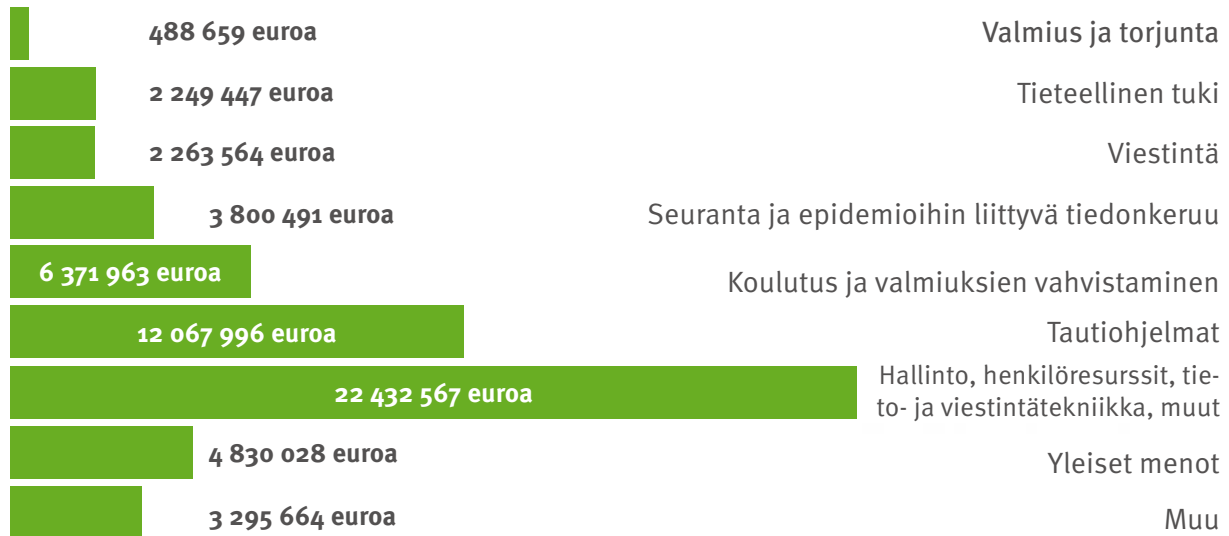
Zikavirusepidemia aiheutti huolta myös vuonna 2017. ECDC päivitti säännöllisesti zikaviruksen leviämisen karttojaan tartunta-alueilla. Päivitykset perustuvat zikaviruksen epidemiologisten profiilien luokitteluun, jonka keskus kehitti yhdessä WHO:n ja Yhdysvaltojen tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen kanssa. ECDC kehitti myös tietokannan erityyppisille influenssaviruksille.

ECDC seurasi keltakuumeetilannetta Brasiliassa ja arvioi siitä matkailijoille aiheutuvaa riskiä.

Tähän mennessä yli 2 700 käyttäjää on asentanut mobiililaitteiden uhkaraporttisovelluksen, ja ECDC:n asiakirjoja on ladattu yhteensä 17 000.

*Ylhäällä vasemmalla: Keltakuumeehyttysää (*Aedes aegypti*) kasvatetaan vedessä ennen sterilointia.
Ylhäällä oikealla: Päiväksi virusjahiin: todellisen kokoinen pahvikuva ESCAIDE-konferenssissa Tukholmassa
Keskellä vasemmalla: Esitelmä ESCAIDE-konferenssissa
Alhaalla: Kansallisten yhteyspisteiden tapaaminen Tukholmassa (valmius ja torjunta, uhkien havaitseminen)*

ECDC:n vuoden 2017 talousarvio

ECDC:n uudet tilat Solnassa, viisi kilometriä pohjoiseen Tukholmasta.

ECDC lukuina

ECDC:n henkilöstön koostumus kansalaisuuden mukaan

ECDC:ssä oli yhteensä 263 työntekijää 31. joulukuuta 2017.

**Euroopan tautienehkäisy-
ja -valvontakeskus (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Ruotsi

Puh. +46 (0)8 58 60 10 00
Faksi +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Euroopan unionin erillisvirasto
www.europa.eu

Tilaa julkaisujamme
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Ota yhteyttä
publications@ecdc.europa.eu

🐦 Seuraa meitä Twitterissä
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

📘 Tykkää Facebook-sivustamme
www.facebook.com/ECDC.EU

Publications Office

ISBN 978-92-9498-222-3